

บทที่ 4

การจัดแสงในงานโทรทัศน์

การจัดแสงในงานโทรทัศน์

การจัดแสงเป็นส่วนประกอบสำคัญในการถ่ายภาพยนตร์และโทรทัศน์ เพราะภาพที่บันทึกจะมีชีวิตชีวาได้อารมณ์สมจริงหรือมีศิลปะมากน้อยก็ขึ้นอยู่กับควบคุมแสง

จุดมุ่งหมายในการจัดแสงสำหรับโทรทัศน์

1. เพื่อให้กล้องโทรทัศน์รับภาพได้อย่างสมจริงเป็นธรรมชาติ
2. เพื่อสร้างอารมณ์ให้กับภาพ ซึ่งเป็นไปตามที่บทโทรทัศน์ต้องการ
3. เพื่อให้ความเป็นรูปทรงที่แท้จริงของบุคคลและวัตถุ ช่วยให้ภาพมีมิติ คือมีความลึก ความตื้นในภาพ

ความสำคัญในการจัดแสง

1. เพื่อให้แสงที่พอเพียงและเหมาะสมกล้องแต่ละประเภทมีความต้องการปริมาณแสงที่ไม่เท่ากัน
2. การใช้แสงเพื่อลบเงาไม่ว่าจะถ่ายทำทั้งในและนอกสตูดิโอก็ตาม ยิ่งแสงมีความเข้มเท่าใดก็ยิ่งทำให้เกิดเงาได้เด่นชัดเท่านั้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการจัดแสงเพื่อให้เงาหายหรือจางไป
3. การจัดแสงเพื่อให้ได้สีที่ถูกต้องและสวยงามกล้องจะมีการแยกสีที่ไม่เหมือนตามมนุษย์
4. การจัดแสงเพื่อให้เกิดรูปทรงและมิติ โดยเทคนิคการจัดแสงแบบ 3 เหลี่ยม เข้ามาให้เกิดรูปทรงและมิติของวัตถุได้

5. การใช้แสงเพื่อเป็นการบอกเวลาและสถานที่ที่การจัดแสงสามารถบอกให้ทราบถึงเวลาที่เกิดขึ้นในฉากนั้น ๆ ได้
6. การจัดแสงเพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศหรืออารมณ์การจัดแสงสามารถสร้างบรรยากาศหรืออารมณ์ได้เป็นอย่างดี
7. การจัดแสงเพื่อให้เกิดความสนใจเฉพาะจุดในการแสดงละครหรือการแสดงต่างๆ

ประเภทของแสง แบ่งได้ 2 ประเภท คือ 1. แสงแข็ง(Hard light) 2. แสงนุ่ม (Soft light)

1. แสงแข็ง(Hard light)

คุณสมบัติของแสงแข็ง (Hard light)

แสงแข็งมีลักษณะการเดินทางมาเป็นเส้นตรง และเมื่อกระทบกับวัตถุต่าง ๆ ก็จะทำให้เกิดเงาคมชัดซึ่งขบเน้นพื้นผิวและรูปทรง

ประโยชน์ของแสงแข็ง

แสงแข็งคือแสงที่มีปริมาณมากที่สุดในการทำหน้าที่ให้ความสว่างในส่วนสำคัญของภาพ ในความหมายและ
อารมณ์ มีประโยชน์ดังนี้

1. มีทิศทางตรงจึงสามารถบังคับเพื่อให้ส่งเฉพาะบริเวณที่ต้องการได้ง่าย
2. ทำให้เกิดเงาคมชัดและข้บเน้นพื้นผิว
3. ทำให้ภาพดูมีพลัง
4. ความเข้มของแสงแข็งไม่ลดลงมากนักตามระยะทาง

ข้อดีของแสงจากไฟแข็ง

แสงหลักทำหน้าที่ให้ความสว่างในส่วนสำคัญของภาพ และช่วยให้ตัวกำหนดอารมณ์ในภาพ แต่แสงหลักก็มีจุดควรระวังในการใช้ดังนี้

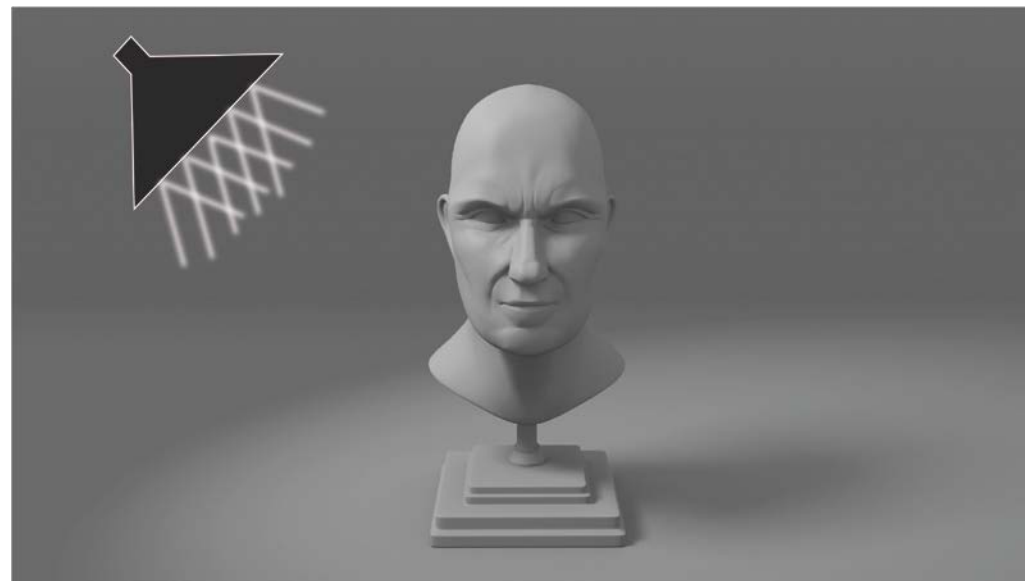
1. ยากต่อการหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดเงาที่ดูไม่สวยงาม เช่น เงาที่ทาบบนฉากหลังนักแสดง
2. ภาพอาจดูแข็งและมีความแตกต่างของสูงมาก
3. อาจเห็นรายละเอียดของพื้นผิวมากเกินไป เช่น ทำให้เห็นจุดบกพร่องบนผิวของนักแสดง
4. แสงจากไฟหลักให้แสงได้ในพื้นที่จำกัดจึงอาจจำเป็นต้องใช้ไฟหลายดวง
5. เมื่อใช้แสงจากไฟหลักมากกว่าหนึ่งดวงอาจทำให้เกิดเงาซ้อนกัน

2. แสงนุ่ม (Soft light)

คุณสมบัติของแสงนุ่ม (Soft light)

แสงนุ่มมีลักษณะแสงจะนุ่ม จะทำให้แสงที่กระจายไปทุกทิศทาง เช่นเดียวกับแสงที่เกิดขึ้นเมื่อเมฆบังดวงอาทิตย์และแสงอาทิตย์ที่สะท้อนจากวัตถุสีอ่อนที่มีพื้นผิวหยาบ เมื่อวัตถุยอมด้วยแสงอ่อนจะทำให้ไม่เห็นเงาชัดเจน

ประโยชน์ของแสงนุ่ม

แสงนุ่มมีลักษณะความเข้มขึ้นอยู่กับปริมาณแสงแต่ละช่วงเวลา
ทิศทางตรงกันข้ามกัน ซึ่งประโยชน์ของแสงนุ่มที่ดีดังนี้

แสงแข็งกับแสงนุ่มจะตัดกันอย่างชัดเจนใน

1. ให้แสงเงาที่ดูกลมกลืน
2. ไม่ทำให้เกิดเงาที่ดูน่าเกลียด
3. ช่วยหลีกเลี่ยงการเน้นรูปทรงและพื้นผิว
4. ช่วยให้เงาจากแสงแข็งดูจางลงจนสามารถมองเห็นรายละเอียด
5. สามารถกินบริเวณกว้าง

ข้อดีของแสงนุ่ม

แสงนุ่มมีปริมาณน้อยกว่าแสงหลักทำหน้าที่ลบเงาที่เกิดตรงกันข้ามกับแสงหลักข้อควรระวังในการใช้แสงนุ่มมีดังนี้

1. แสงนุ่มทำให้รูปทรงและพื้นผิวในภาพดูแบนราบเนื่องจากสมบัติของแสงที่ไม่จับแน่นพื้นผิว
2. การสาดแสงกินบริเวณกว้างทำให้ยากต่อการจำกัดแสงในบริเวณที่ต้องการ ความเข้มของแสงเพิ่มขึ้นและลดลงอย่างเห็นได้ชัดเมื่อขยับ โคมไฟเข้าใกล้หรือออกห่างจากวัตถุ

การจัดแสงในรูปแบบไฮคีย์ (Hi Key) และโลคีย์ (Low Key)

การจัดแสงสามารถสร้างอารมณ์และความหมายให้กับงานภาพได้จากการกำหนดแสงหลักและแสงรอง ในการกำหนดแสงหลักและแสงรองให้ได้อารมณ์ของภาพนั้นมีหลักการจัดแสงในรูปแบบไฮคีย์ (Hi Key) และ โลคีย์ (Low Key) ซึ่งเป็นการจัดแสง 2 ลักษณะที่ให้อารมณ์กับภาพต่างกัน

การถ่ายภาพ High Key

การถ่ายภาพ High Key คือ เงาจะเกิดขึ้นเมื่อมีแสงสว่างส่องเข้าไป ความท้าทาย คือ การลบเงาที่เกิดขึ้น ซึ่งการถ่ายภาพ High Key มักประสบความสำเร็จกับการถ่ายภาพในสตูดิโอ (Studio) เพราะสามารถจัดแสงได้ง่ายกว่าการถ่ายภาพภายนอกอาคาร

การถ่ายภาพ Low Key

การถ่ายภาพในลักษณะ Low Key คือ พื้นที่ส่วนใหญ่ของภาพจะมีโทนมืดมากกว่า โทนมืดสว่าง โดยอาจจะมีส่วนของแสงเกิดขึ้นเฉพาะบางส่วนของภาพเท่านั้น ซึ่งภาพ Low Key จะสื่อถึง ความลึกลับ มีพลัง และน่าค้นหา

อุปกรณ์ไฟประดิษฐ์

การถ่ายทำภาพยนตร์ โทรทัศน์ใช้ไฟต่อเนื่องในการถ่ายทำซึ่งมีขนาดกำลังไฟหลายขนาดมีรูปแบบอุปกรณ์ไฟหลายรูปแบบแต่ละรูปแบบเหมาะสมกับการใช้งานต่างกัน โดยจะแบ่งตามลักษณะลำแสงของไฟเป็น 2 ลักษณะ คือ ไฟ Spotligh ลักษณะแสงแข็ง และไฟ Floodlightลักษณะแสงนุ่ม

1. ไฟ Spotlightลักษณะแสงแข็งแสงจะส่องเป็นลำแสงไปตามทิศทางที่ต้องการ หรือ ลำแสงเจาะจุด มีหลายแบบ

2. ไฟ Floodlight อุปกรณ์ไฟที่ทำให้เกิด
ลำแสงกระจายจะให้ลำแสงกว้างมีลักษณะแสง
อ่อนนวล นุ่ม ทำให้นิยมใช้ในการจัดคู่กับแสง
หลัก ลำแสงกระจายทำให้การเกิดเงานุ่มไม่ตัด
กับส่วนสว่างอย่างชัดเจนไฟ Floodlight มีหลาย
แบบ

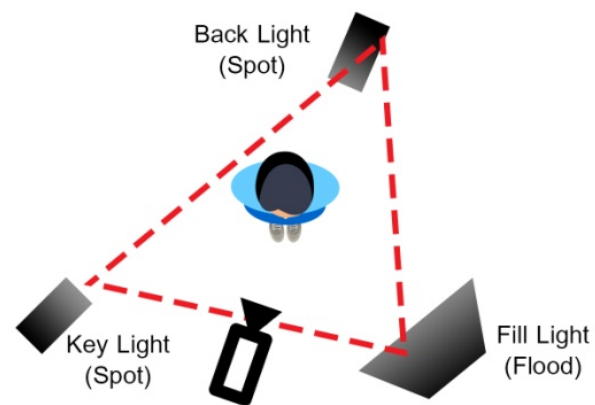

การจัดแสงแบบสามจุด

ส่วนใหญ่แล้วการจัดสภาพแสงให้เหมาะสมมักได้จากการประยุกต์โดยอาศัยการจัดแสงแบบสามจุดเป็นพื้นฐาน วัตถุประสงค์ของการจัดไฟรูปแบบนี้คือ ให้ความสว่างกับวัตถุใน 3 มิติ โดยอาศัยหลักของแสงและเงา

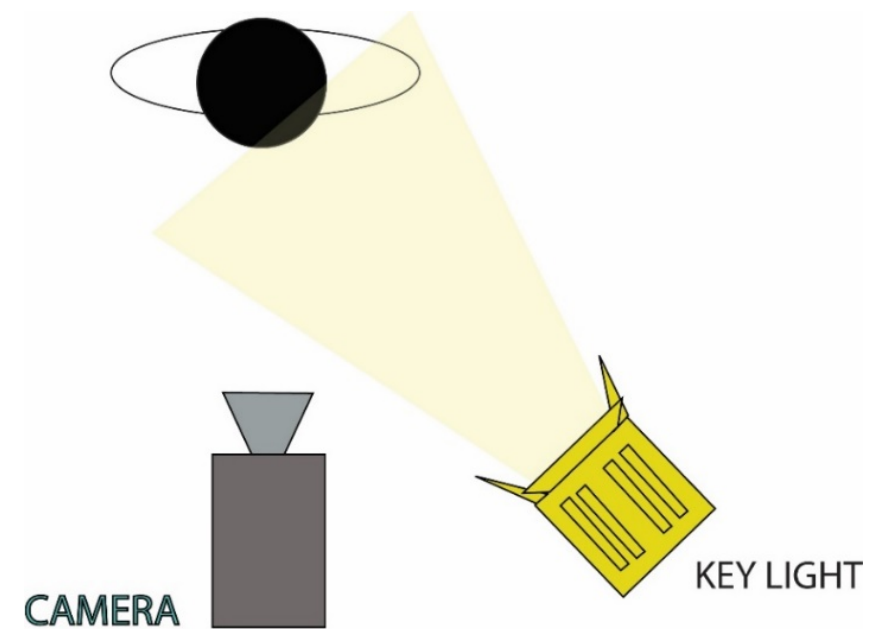
การจัดแสงแบบ 3 จุด (Three-Point Lighting) ประกอบไปด้วย

1. ไฟหลัก(Key light)

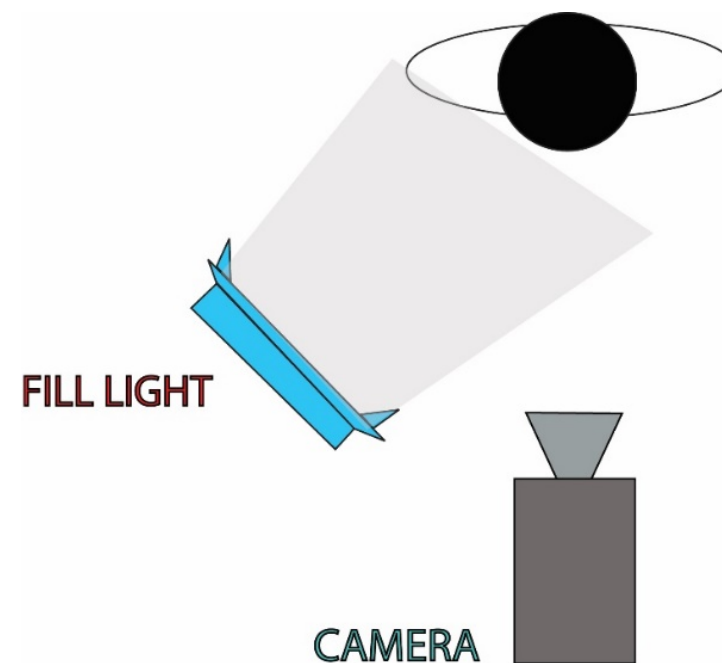
ไฟหลัก คือ แสงที่มีปริมาณมากที่สุดในการถ่ายภาพทำหน้าที่ให้ความสว่างในส่วนสำคัญของภาพ ในความหมายและอารมณ์แสงหลักจะเป็นตัวกำหนดอารมณ์ในภาพ

2. ไฟเสริม Fill Light

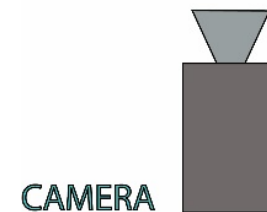
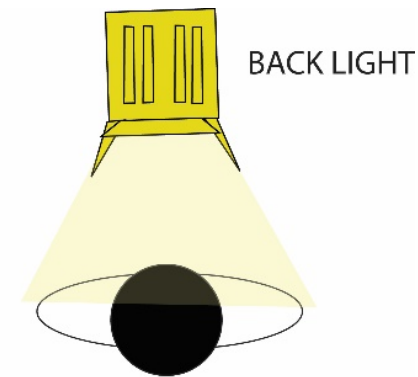
ไฟเสริมหรือไฟลบเงาคือ แสงที่มีปริมาณน้อยกว่าไฟหลักทำหน้าที่ลบเงาที่เกิดตรงกันข้ามกับไฟหลัก

3.ไฟ Back Light

Back Light จะทำให้เกิดแสงจากด้านหลัง บริเวณริมหัวไหล่ ผม เป็นการแยกวัตถุออกจาก background บางครั้งเราเรียกตำแหน่งไฟนี้ว่า Rim Light เวลาถ่ายวิดีโอออกมาจะทำให้ภาพดูโดดเด่นขึ้น

แสงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการผลิตรายการโทรทัศน์ แสงที่จัดไว้ให้กล้องโทรทัศน์สามารถจับภาพให้ดูสมจริงตามความต้องการของผู้ผลิตรายการได้ โดยแสงในห้องส่งมีต้นกำเนิดจากอุปกรณ์กำเนิดแสงหลายชนิด ขนาดของกำลังไฟก็แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหน้าที่และความมุ่งหมายของการใช้อุปกรณ์กำเนิดแสงนั้นๆ